

[Aksel Larsen.]

løsning, som gør alle utilfredse, om end ikke alle lige utilfredse. Produktionsstigningen vil — det siger vismændene og sekretariatet — ikke tillade en forbrugsudvidelse med mere end 3, højst 4 pct., altså en såkaldt pengeudpumpning på 1½, højst 2 milliarder kr. om året, hvoraf allerede tjenestemændene har et forlods krav på ca. 800 mill. kr., hvis jeg skal tro en omhyggelig beregning, jeg har set i Aktuelt for 25. august.

Staten vil med uforandret skatteudskrivning højst have 800 mill. kr. i reserve, men alene de lovbestemte udgiftsforøgelser plus pristallets virkninger for tjenestemændene vil kræve 1.200 mill. kr., og så er her endda ikke taget hensyn til hverken de store krav til offentlige investeringer eller tjenestemændenes lønmæssige efterslæb. Overenskomstssituationen forestår, og man tror vel ikke, det kan lade sig gøre med eller uden en ny helhedsløsning at sige nej til fagbevægelsens berettigede krav, der ydermere støttes af den forøgede arbejdsproduktivitet. Og boligbyggeriet! Ja, selv om der ikke mere tales om 50.000 nye boliger pr. år — men der burde tales om det — så stiller boligbyggeriet alligevel krav til samfundsøkonomien, og sådanne krav stilles også, hvis forsømmelserne på undervisningens og uddannelsens område skal blot begyndende indhentes.

Det hele kan se ud, som om opgaven er af samme sværhedsgrad som løsningen af cirkulens kvadratur. Det er den dog ikke, men man må gribe tingene an på en ganske anden måde end ved omsforlig og helhedsløsning. Der må bringes orden i økonomien og lægges planer på lang sigt. Det foreliggende materiale fra regeringen, fra formandskabet i det økonomiske råd for samordning og fra det økonomiske sekretariat er behæftet med mangler som følge af, at dansk statistik dels halter for langt bag efter udviklingen, dels i øvrigt er håbløst utilfredsstillende. Når nu selv de tre vise mænd har påpeget dette, vil der måske hos regeringen være forståelse for et krav om, at disse forhold ændres, så vi kan få økonomiske oplysninger og talmateriale, som virkelig giver et billede af situationen og et solidt grundlag for planlægning. I andre lande — jeg kan som eksempel nævne Sverige — har man kunnet skaffe langt mere tilfredsstillende statistisk

materiale, så hvis den gode vilje er til stede, må det også være muligt her. Hvis regeringen har brug for lovændringer til dette formål, er jeg sikker på, at folketinget vil være parat.

Det økonomiske sekretariat kommer i sine beregninger til det resultat, at medmindre eksporten forøges med mindst 1 milliard kr. om året, vil det gå farligt nedad med valutareserverne. Man regner ikke med væsentlig yderligere forøgelse af de beløb, landbrugseksporten indbringer, men konkluderer så, at industrieksporten kan sættes i vejret og må sættes i vejret med noget over 1 milliard om året; og det kan lade sig gøre, hvis blot produktionen kan stige tilstrækkeligt. Men her konstaterer man den samme flaskehals, som de tre vise mænd i deres foreløbige materiale har bemærket, nemlig at der ikke er ledig arbejdskraft til en sådan ønskelig produktionsudvidelse.

Synspunktet er formelt rigtigt, men reelt forkert, for vi har en arbejdsreserve; den kan tages i brug, hvis blot man vil, og den skal ikke — som det ærede medlem hr. Baunsgaard, i hvert fald da han var minister, ønskede det — hentes i Sydeuropa. Ja, jeg tænker, som man sikkert har forstået, i første række på de 40.000 arbejdskraftige unge mænd, som for en årlig bekostning på 1.800 mill. kr., altså 45.000 kr. pr. mand pr. år, holdes inde ved militæret og borte fra produktivt arbejde. At regeringen ikke var helt fremmed for tanken om at frigøre arbejdskraft her, så vi, da den aflyste efterårsindkaldelserne med den begrundelse, at landbruget ikke kunne undvære sine arbejdere. Jeg anbefaler at gå videre ad denne vej og at gå langt videre. Det vil skaffe arbejdskraft til forøget produktion af eksport, det vil forbedre statsfinansernes stilling, og det vil ikke svække, men snarere styrke Danmarks udenrigspolitiske sikkerhed.

Jeg tænker imidlertid også på noget andet. Jeg erindrer om, at den højtærede statsminister i sin redegørelse den 6. oktober udtalte, at tendensen til, at nye arbejdspladser navnlig skabes i de såkaldte serviceerhverv, mens beskæftigelsen i industrien vokser langsommere, nu træder tydeligt frem. Det er utvivlsomt rigtigt, og det er en desværre naturlig følge af de frie kræfters frie spil på investeringernes om-